

07.02

Μουσικά όργανα

Ευθύς και Πλάγιος Λόγος • Γραμματική

Λίγα λόγια για τα κείμενα

Στα κείμενα αυτά περιγράφεται ο τρόπος κατασκευής δύο μουσικών οργάνων και δίνονται ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία γι' αυτά.

Στο μάθημα αυτό
θα μιλήσουμε για:

- 1 τα συνδετικά ρήματα και το κατηγορούμενο.
- 2 τις δευτερεύουσες προτάσεις σε ρόλο υποκειμένου, αντικειμένου ή κατηγορουμένου.
- 3 τις οδηγίες κατασκευής.

Είδος κειμένου:

Περιγραφές κατασκευής μουσικών οργάνων.

Κύριο Θέμα:

Ο τρόπος κατασκευής και η ιστορία δύο αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων, της κουδουνίστρας και του ποτηρόφωνου.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Τα συνδετικά ρήματα και το κατηγορούμενο

Τα συνδετικά ρήματα δεν παίρνουν αντικείμενο. Συνδέουν το υποκείμενό τους με μια άλλη λέξη (το κατηγορούμενο), που δηλώνει ποια ιδιότητα, ποιο χαρακτηριστικό έχει ή σε ποια κατάσταση βρίσκεται.

Κυριότερα συνδετικά ρήματα

είμαι, γίνομαι, φαίνομαι, λέγομαι, βρίσκομαι, ονομάζομαι, θεωρούμαι, παρουσιάζομαι, εκλέγομαι, διορίζομαι κ.ά.

Υπαρκτικά ρήματα

Όταν τα συνδετικά ρήματα δε συνδέουν με κατηγορούμενο, έχουν την έννοια του υπάρχω, βρίσκομαι και λέγονται υπαρκτικά.

Π.χ.

- Οι γονείς του είναι στο χωριό.
- Πάνω στο τραπέζι ήταν το πορτοφόλι μου.
- Μαύρα σύννεφα φαίνονται στον ορίζοντα.

Σημείωσε!

- ✓ Το κατηγορούμενο βρίσκεται στην ίδια πτώση (ονομαστική) με το υποκείμενο και, αν είναι επίθετο ή μετοχή, στο ίδιο γένος και αριθμό.
- ✓ Δεν πρέπει να το μπερδεύουμε με το αντικείμενο, που βρίσκεται σε αιτιατική (συνήθως) ή γενική (σπάνια) πτώση.

Θυμήσου!

Σε μια πρόταση, το κατηγορούμενο, το υποκείμενο, το αντικείμενο και το ρήμα είναι βασικοί όροι και δεν χωρίζονται με κόμμα.

Η μουσική μας δίνει ρυθμό, οι λέξεις μας δίνουν δύναμη!

07.02

Ε'
Δημοτικού

ΕΞΑΣΚΟΥΜΑΙ Μουσικά όργανα

Συνδεδημένα ρήματα • Κατηγορούμενο • Οδηγίες κατασκευής

1. Βρες το κατηγορούμενο

Υπογράμμισε το κατηγορούμενο και κύκλωσε το συνδεδητικό ρήμα.

- 1 Η κουδουνίστρα είναι έτοιμη. _____
- 2 Ο Πέτρος έγινε μουσικός. _____
- 3 Το ποτηρόφωνο φαίνεται εντυπωσιακό. _____
- 4 Η Μαρία είναι χαρούμενη. _____
- 5 Οι ήχοι έγιναν δυνατοί. _____
- 6 Το όργανο είναι από ξύλο. _____

2. Κατηγορούμενο ή αντικείμενο;

Γράψε **Κ** αν η τονισμένη λέξη είναι κατηγορούμενο ή **Α** αν είναι αντικείμενο.

- 1 Η Ελένη κρατάει τη **μαράκα**. _____
- 2 Ο αδερφός μου είναι **τυμπανιστής**. _____
- 3 Το παιδί φαίνεται **κουρασμένο**. _____
- 4 Ακούω το **τραγούδι**. _____
- 5 Το ποτήρι έγινε **άδειο**. _____
- 6 Ο Γιάννης διακοσμεί το **όργανο**. _____

3. Σκέψου τον ρόλο της πρότασης

Σύνδεσε κάθε πρόταση με τον σωστό ρόλο: υποκείμενο, αντικείμενο ή κατηγορούμενο.

• Φαίνεται ότι θα αρχίσει η μουσική.	•	ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ
• Ο Νίκος είπε πως έφερε τα ξυλάκια.	•	
• Αυτό ήταν ό,τι χρειαζόμασταν.	•	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
• Θέλω να φτιάξω κουδουνίστρα.	•	
• Είναι ωραίο να παίζουμε μουσική μαζί.	•	ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

4. Βάλε τις οδηγίες στη σωστή σειρά

Αρίθμηση από το 1 ως το 4 τα βήματα για να φτιάξεις ένα ποτηρόφωνο.

- ☐ Δοκιμάζουμε τον ήχο κάθε ποτηριού.
- ☐ Γεμίζουμε τα ποτήρια με διαφορετική ποσότητα νερού.
- ☐ Βάζουμε τα ποτήρια στη σειρά από το πιο γεμάτο στο πιο άδειο.
- ☐ Χτυπάμε ή τρίβουμε απαλά τα ποτήρια για να ακουστούν διαφορετικοί ήχοι.

5. ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ

Σχεδιάσε το δικό σου μουσικό όργανο και συμπλήρωσε τις πληροφορίες.

Όνομα οργάνου: _____

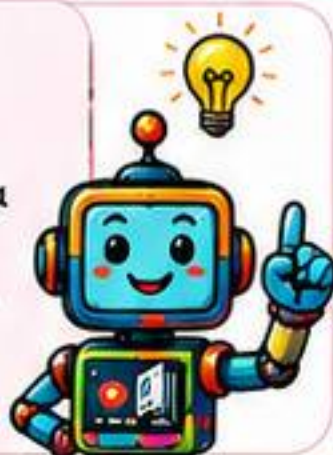
Υλικά: _____

Δύο μικρές οδηγίες:

1. _____
2. _____

★ Fun Fact!

Οι κουδουνίστρες είναι από τα πιο παλιά μουσικά όργανα και τις συναντάμε από την αρχαιότητα. Το ποτηρόφωνο έγινε γνωστό και ως 'αρμόνικα γυαλιών'.

... ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Αν έφτιαχνες ένα μουσικό όργανο από απλά υλικά, ποιο θα διάλεγες και γιατί;

Με φαντασία, ρυθμό και σωστές λέξεις, μπορούμε να δημιουργούμε υπέροχα πράγματα!

Η μουσική μας δίνει ρυθμό, οι λέξεις μας δίνουν δύναμη!

